

Grŵp Ffocws Myfyrwyr Prifysgol Bangor: Ymchwiliad Craffu ar Orfodaeth Gwastraff (23/01/19)**8 Mynychwyr****Problemau gyda Thai Amlfeddiannaeth (HMOs)**

- Nid yw rhai preswylwyr yn ailgylchu mewn tai a rennir. Ymysg yr anawsterau o fyw gyda phobl newydd yw bod rhai yn gydwybodol ac eraill ddim - pwy sy'n cymryd cyfrifoldeb wedyn am ailgylchu a'r biniau?
- Problemau / cwestiynau ynglŷn â HMOs:
 - Sut fyddai'r Cyngor yn gwybod pwy sydd ddim yn ailgylchu'n iawn os oes 5-7 o bobl yn byw yn yr un fflat ac yn rhannu bin?
 - A fyddai'r Cyngor yn dirwyo'r eiddo neu'r unigolyn/unigolion?
 - Dylid cynnwys y landlord yn hyn os yw'r un tŷ yn parhau i dramgwyddo. Rhaid i'r landlord gymryd cyfrifoldeb am ddarparu'r biniau a rhoi gwybod i'w tenantiaid am drefniadau gwastraff ac ailgylchu.
 - Roedd y Grŵp yn anghytuno gyda dirwyo landlordiaid yn unig. Credir y byddai landlordiaid yn didynnu'r swm o'r blaendal ac na fyddai myfyrwyr yn gwybod tan ddiwedd tymor - sy'n golygu na fyddent yn dysgu o unrhyw gamgymeriadau.

Adran 46/47 Deddf yr Amgylchedd

- Nodwyd bod y myfyrwyr yn ffafrio gorfodaeth casglu sbwriel yn hytrach na dirwyon (a ddefnyddir fel math o wasanaeth cymunedol). Gallai weithio mewn ffordd debyg i ddirwyon goryrru e.e. gallwch dalu dirwy neu gymryd rhan mewn cyrch casglu sbwriel neu gellir gorfodi cyrch casglu sbwriel a rhoi dirwy. Fodd bynnag, a yw hyn yn bosib gyda deddfwriaeth? Nid yw myfyrwyr yn ystyried dirwy ariannol fel "cosb" oherwydd gellid disgwyl y byddent yn gofyn i'w rhieni dalu ar eu rhan. Awgrymwyd y byddai system orfodaeth sydd o fudd i'r gymuned yn well.
- Dylid cloriannu'r drosedd dros gyfnod o chwe mis fel bod gan bobl amser i gael trefn ar unrhyw broblemau. Awgrymwyd y dylai pobl dderbyn tri "rhybudd" cyn derbyn dirwy / gwasanaeth cymunedol.
- Mae problem gyda phobl yn cerdded heibio ac yn defnyddio biniau pobl eraill yn anghywir e.e. bocsys Kebab a bocsys pítsa ar ôl nosweithiau allan. Byddai'n annheg cosbi'r preswylwyr gan nad ydynt yn rhoi'r eitemau yn y cynwysyddion anghywir.
- Cwestiynwyd moeseg y Gwasanaeth. Mae yna wahaniaeth rhwng cosbi rhywun sy'n gadael eu biniau allan bob dydd o'i gymharu â rhywun sy'n gwneud ei orau ond yn rhoi'r eitemau anghywir yn y bin weithiau. Eglurwyd y byddai pob achos o droseddu yn cael ei ystyried yn unigol.
- Cwestiynwyd a ddylai'r Cyngor fod yn chwilota drwy finiau personol? A ddylai'r Cyngor hysbysu pobl y bydd Swyddogion ailgylchu allan rhwng dyddiad X ac Y ac yn targedu ardaloedd yn lle pobl?
- Nodwyd y dylid rhoi atgyfnerthiad cadarnhaol ar waith yn hytrach na chosbi. Byddai'n syniad gwobrwyo pobl gyda phwyntiau am ailgylchu'n gywir a rhoi eu henwau mewn het am gyfle i ennill gwobr bob rhyw ddeufis?
- Gallai pwysau grŵp cyfoedion helpu os oes un unigolyn yn achosi'r broblem - ceisio annog newid ymddygiad.

Problemau gyda Landlordiaid / Asiantaethau Landlord

- Nodwyd na ddarperir unrhyw finiau yn aml mewn llety preifat ac na ddarperir unrhyw wybodaeth ynglŷn â threfniadau gwastraff ac ailgylchu.
- Nododd myfyrwyr fod landlordiaid yn aml yn dweud wrth y Cyngor eu bod wedi darparu gwybodaeth ond ni throsglwyddir y wybodaeth hon yn aml i fyfyrwyr.

Calendrau

- Roedd y Myfyrwyr yn teimlo y dylai Bangor gael calendrau blynyddol (yn hytrach na chalendrau dwy flynedd) oherwydd bod myfyrwyr yn symud allan yn yr haf yn aml yn camleoli / colli calendrau. Yn anffodus, golyga hyn fod y tenantiaid newydd yn aml ddim yn ymwybodol o'r trefniadau gwastraff ac ailgylchu.
- Awgrymwyd y byddai sicrhau bod y calendrau ar gael drwy *App* yn syniad da, ond byddai angen hysbysebu hyn yn uniongyrchol i'r myfyrwyr. Pryder y byddai rhai yn lawrlwytho'r *app* i gael gwybodaeth benodol ac yna'n ei ddileu oherwydd problemau gyda storfa ffôn.
- Dylid targedu digwyddiadau megis Serendippedd, *Halls 2 Houses* er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r trefniadau.

Addysg

- Roedd teimlad y dylid rhoi mesurau yn eu lle i addysgu pobl - a thargedu'r ardaloedd sy'n tramgwyddo fwyaf yn gyntaf.
- Cydnabuwyd bod y rhai sy'n peidio cadw at y trefniadau yn y modd cywir yn ei wneud oherwydd eu bod yn anwybodus / ddim yn trafferthu ac nad ydynt yn ei wneud yn faleisus. Teimlwyd mai'r prif resymau am beidio â defnyddio'r trefniadau gwastraff ac ailgylchu'n gywir oedd oherwydd eu bod yn anwybodus / rhy ddiog i ailgylchu / ar frys ac ati.
- Nodwyd bod rhai pobl yn cael trafferth gyda phlastigion ac ymwybyddiaeth o beth ellir ac na ellir ei ailgylchu.

Myfyrwyr Tramor

- Nodwyd y gallai ailgylchu fod yn anodd i fyfyrwyr tramor. Byddai hyn yn bennaf oherwydd y ffaith bod y trefniadau yn newydd iddynt ac efallai na fyddent yn ymwybodol o beth ellir ei ailgylchu a gallai'r ieithoedd a ddefnyddir eu hystyried yn rhwystyr hefyd. Fodd bynnag, petai'r Cyngor yn dechrau cyfieithu'r calendrau i ieithoedd amrywiol, byddai'n anodd penderfynu ar ba ieithoedd.
- Nodwyd hefyd na ddylai myfyrwyr tramor fod angen cyfieithiadau i'w ieithoedd cyntaf oherwydd eu bod yn astudio eu cwrs prifysgol yn y Saesneg ac yn gwybod mwy na'r hanfodion.

Syniadau Eraill

- Nodwyd y dylid cael cysylltiadau cryfach rhwng y Cyngor a'r Brifysgol.
- Gofynnwyd a yw'r Cyngor angen gorfodi Adran 46 os yw targedau ailgylchu'n cael eu diwallu ar hyn o bryd. Teimlwyd y dylid canolbwyntio ar wella sbwriel ar y stryd.
- Awgrymwyd y dylid hyrwyddo mwy / cynnal mwy o ymgyrchoedd er mwyn i unigolion weld y budd o personoli eu biniau.

Rhai ardaloedd lle adroddwyd problemau:

- **Stryd y Mynydd Bangor** – gallu bod yn anodd cadw biniau oddi ar y ffordd gan fod gan yr eiddo risiau sy'n atal pobl rhag symud y biniau.
- **Min yr Allt Bangor** - biniau yn aml yn cael eu gadael allan am ddyddiau ar ôl casgliad. Mae hyn yn achosi problemau blocio'r mynediad sydd ar rodfa esgynnol.
- **Y Cilgant Bangor** - problem gyda biniau yn cael eu dwyn.